

ЦЕНТР
ГРОМАДСЬКОГО
ЗДОРОВ'Я

ГРИП ТА ГРВІ В УКРАЇНІ

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

9 тиждень

(26.02–03.03.2024)

Дата випуску:
05.03.2024

www.phc.org.ua
fb.com/phc.org.ua

Резюме за 9 тижень по Україні

- Інтенсивний показник захворюваності на ГРВІ, включно із COVID-19, становить 431,8 на 100 000 населення, що на 10,6% менше епідемічного порога, розрахованого для України, та на 5,1% менше аналогічного показника минулого тижня.
- За даними рутинного епідеміологічного нагляду порівняно з попереднім тижнем уповільнилося зниження захворюваності на ГРВІ: серед дорослих — на 9,3%, а серед дітей віком до 17 років — на 1,6%.
- У 15 (60%) регіонах зафіксовано циркуляцію вірусів грипу, що свідчить про широке географічне розповсюдження вірусів грипу в Україні; у системах рутинного і дозорного епідеміологічного нагляду частка позитивних результатів на віруси грипу типів А та В становить 28,7%.
- У системі дозорного епіднагляду зареєстровано 156 пацієнтів, клінічний стан яких підлягає визначенню випадку грипоподібного захворювання (ГПЗ), інтенсивний показник — 248,9 на 100 000 населення, що на 18,6% більше показника минулого тижня. Порівняно з минулим тижнем захворюваність на ГПЗ серед дітей віком до 17 років збільшилася на 2,6%, серед дорослих — на 26,8%.
- Зареєстровано 186 пацієнтів, клінічний стан яких підлягає визначенню випадку тяжкої гострої респіраторної інфекції (ТГРІ); пропорційний внесок ТГРІ до показника госпіталізації з усіх причин становить 3,4%.
- У системі дозорного епідеміологічного нагляду визначено віруси грипу, парагрипу, аденовіруси, RS-віруси, риновіруси та SARS-CoV-2.
- Зареєстровано 33 летальні випадки внаслідок грипу та ГРВІ: 3 — серед пацієнтів із діагнозом «грип» і 30 — серед осіб, які мали позитивний результат тесту на COVID-19.
- Профілактичні щеплення від грипу отримала 3 051 особа, зокрема 2 149 — із груп медичного та епідемічного ризику (*табл. 1*).

Резюме з початку сезону по Україні

- Протягом епідемічного сезону, з 2 жовтня 2023 року по 3 березня 2024-го, на ГРВІ перехворіли 3 443 811 осіб (9,6% населення країни), що на 32,3% більше аналогічного періоду сезону 2022–2023 років. Серед загальної кількості пацієнтів із ГРВІ, які мали позитивний результат тесту на COVID-19, виявлено 145 516 (4,2%) випадків захворювання на COVID-19 (*табл. 1*).
- Від грипу та ГРВІ померли 854 людини: зареєстровано 61 летальний випадок серед пацієнтів із діагнозом «грип» і 793 випадки серед осіб, які мали позитивний результат тесту на COVID-19.
- За даними рутинного епідеміологічного нагляду серед позитивних результатів лабораторних досліджень домінують віруси SARS-CoV-2 (77,5%), в інших випадках визначено віруси грипу та респіраторної групи (парагрипу, аденовіруси, RS-віруси, риновіруси, бокавіруси, метапневмовіруси).
- Проти грипу вакциновано 140 446 осіб, зокрема 89 193 — із груп медичного та епідемічного ризику, що становить 1,04% від загальної цільової групи.

Таблиця 1. Основні показники за 9 тижднів і з початку епідемічного сезону

№ з/п	Показник	Усього з початку сезону	За звітний тиждень	За попередній тиждень	Зміни
Захворюваність на ГРВІ					
1	Кількість випадків (інтенсивний показник)	3 443 811 9 569,6	155 381 431,8	163 744 455,0	– 5,1%
	зокрема дітей (інтенсивний показник)	1 871 361 27 740,7	88 364 1 309,9	89 840 1 331,8	– 1,6%
2	Госпіталізовано (зокрема дітей)	104 219 54 970	4 582 2 560	5 008 2 789	– 426 – 229
3	Кількість летальних випадків унаслідок грипу (зокрема дітей)	61 2	3 0	9 0	– 6
4	Кількість осіб, які вакциновані проти грипу (зокрема із груп ризику)	140 446 89 193	3 051 2 149	3 246 2 411	– 195 – 262
Дослідження на визначення вірусів грипу методом ПЛР					
1	Кількість здійснених досліджень у рутинній системі епіднагляду	9 443	650	854	– 204
1.1	зокрема із позитивним результатом	2 607 27,6%	159 24,5%	274 32,1%	– 115
2	Кількість здійснених досліджень у дозорній системі епіднагляду	3 126	142	150	– 8
2.1	зокрема із позитивним результатом	1 300 41,6%	68 47,9%	58 38,7%	+ 10
Захворюваність на COVID-19					
1	Кількість підтверджених випадків COVID-19 (зокрема дітей)	145 516 16 592	1 797 195	1 880 265	– 4,4% – 26,4%
2	Госпіталізовано (зокрема дітей)	30 518 5 699	637 87	601 95	+ 36 – 8
3	Кількість летальних випадків із діагнозом «COVID-19» (зокрема дітей)	793 4	30 0	18 0	+ 12

Захворюваність на грип та ГРВІ в сусідніх країнах (8 тиждень 2024 року)

За даними спільного бюлетеня Всесвітньої організації охорони здоров'я і Європейського центру профілактики та контролю захворювань (<https://erviss.org>) у Словаччині зареєстровано високу інтенсивність епідемічного процесу. Білорусь, Польща, Румунія та Угорщина повідомили про середню активність грипу, а Молдова — про низьку.

Спорадичне географічне поширення вірусів грипу зафіксовано в Польщі, локальне — у Словаччині, регіональне — у Білорусі та Молдові, широке — в Угорщині та Румунії (рис. 1).

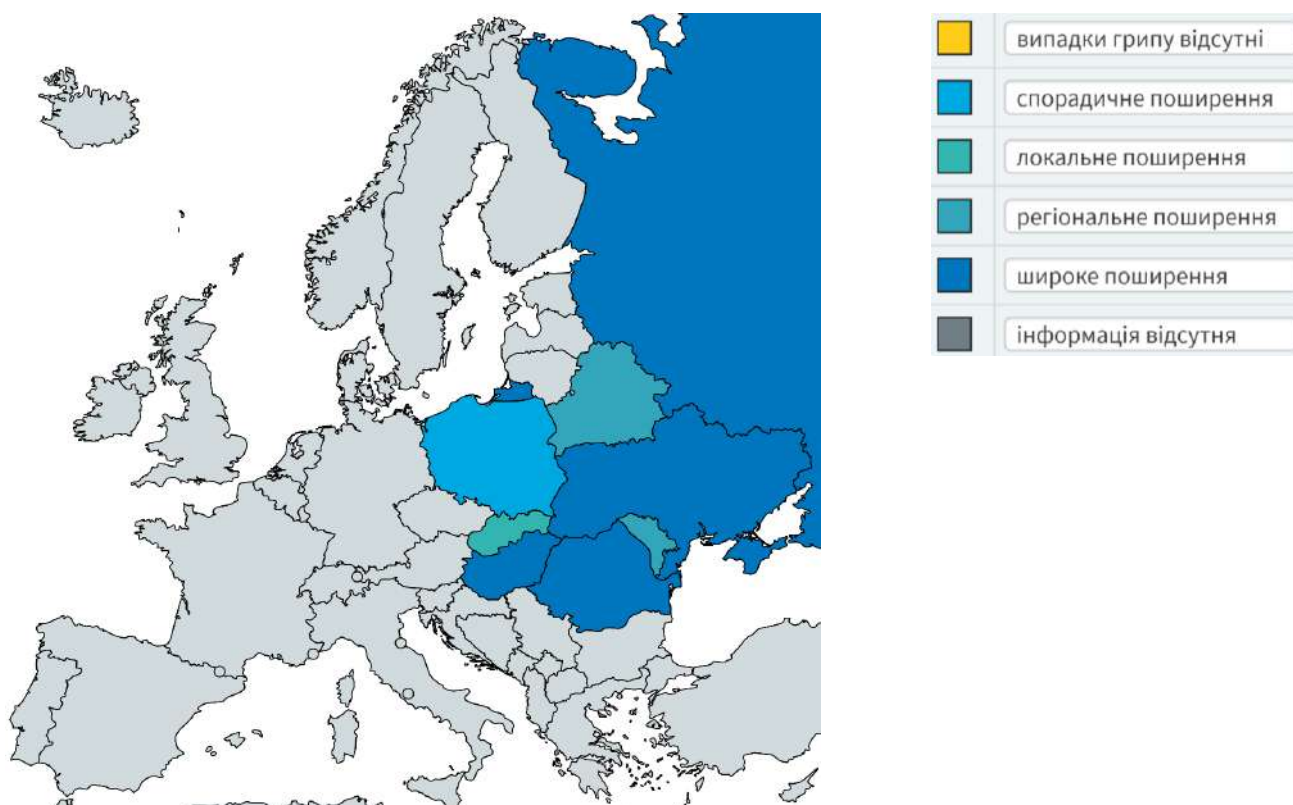

Рис. 1. Згідно даних щодо географічного поширення грипу в країнах європейського регіону (<https://erviss.org>) за 8 тиждень 2024 року

Моніторинг рівня підвищеної смертності

За результатами звітів 25 країн Європи, що на 7 тижні 2024 року взяли участь у моніторингу надлишкової смертності для прийняття рішень у секторі громадського здоров'я (EuroMOMO), лише в Ізраїлі та Німеччині зареєстровано незначне перевищення рівня смертності з усіх причин. За оцінкою EuroMOMO у європейських країнах — учасницях значно підвищився рівень надлишкової смертності загалом та особливо у вікових групах старше 45 років.

Після тривалого періоду підвищеної загальноєвропейської смертності через пандемію COVID-19 перевищення рівня смертності з усіх причин в інших країнах європейського регіону не зареєстровано (рис. 2). Результати аналізу можуть відрізнятися залежно від країни, включеної до щотижневого звіту, і затримки реєстрації випадків.

Рис. 2. Рівень надлишкової смертності від грипу на основі мапи зі щотижневим Z-показником¹ для всього населення у країнах — партнерах ЕуроМОВО та субнаціональних регіонах, що надають відомості, 7 тиждень 2024 року

Аналіз даних рутинного епідеміологічного нагляду

1. Гострі респіраторні вірусні інфекції (ГРВІ)

Дані рутинного епіднагляду за 9 тижднів 2024 року отримано від закладів охорони здоров'я усіх областей України, крім Луганської.

Значення інтенсивного показника захворюваності розраховано на основі кількості всіх зареєстрованих випадків ГРВІ (грип, аденовірус, риновірус, парагрип, COVID-19 та інші).

За звітний тиждень на ГРВІ захворіла 155 381 особа, зокрема 88 364 дитини віком до 17 років (56,9%). Інтенсивний показник захворюваності² становить 431,8 на 100 000 населення, що на 10,6% менше епідемічного порога, розрахованого для України, та на 5,1% менше аналогічного показника минулого тижня (рис. 3).

¹ Z-показник надлишкової смертності — стандартизоване відхилення кількості смертей від базової лінії, розрахованої для певного регіону. Використовують для порівняння показників надлишкової смертності між країнами чи регіонами в нашій країні, різними популяціями або між різними періодами часу.

² Інтенсивний показник захворюваності розраховано згідно з кількістю населення за даними Державної служби статистики України.

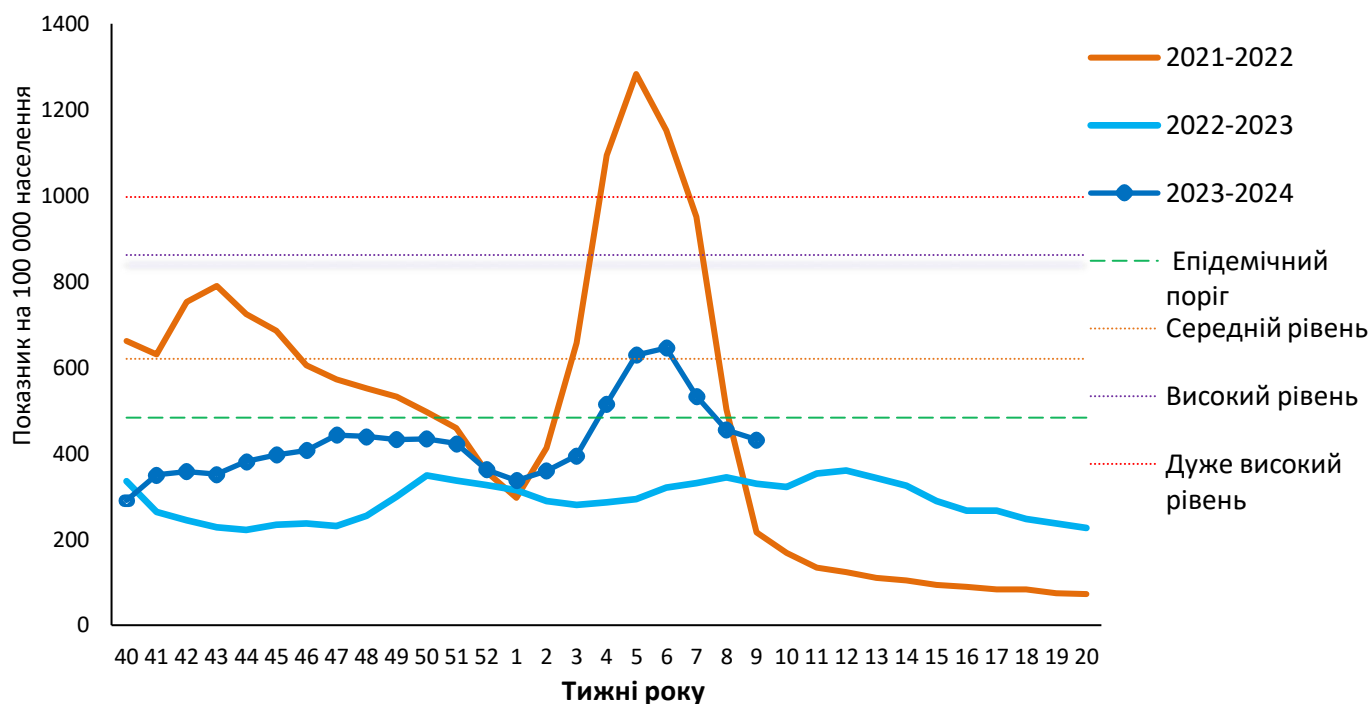

Рис. 3. Інтенсивний показник захворюваності на грип і ГРВІ та рівень перевищення епідемічного порога, 9 тиждень 2024 року

Середній рівень перевищення епідемічного порога залишається в Кіровоградській та Рівненській областях. В інших регіонах України та м. Київ — стабільна ситуація та неепідемічний рівень захворюваності на ГРВІ.

Рис. 4. Рівні епідемічної активності ГРВІ у регіонах України, 9 тиждень 2024 року

З 26 лютого по 3 березня було госпіталізовано 4 582 осіб (2,9% загальної кількості захворілих на ГРВІ), зокрема 2 560 дітей віком до 17 років (55,9% усіх госпіталізованих).

2. Гостра респіраторна хвороба COVID-19, спричинена коронавірусом SARS-CoV-2

Найбільше випадків COVID-19 на 100 000 населення³ зареєстровано у Рівненській та Хмельницькій областях (рис. 5).

За даними рутинного епідеміологічного нагляду протягом звітного тижня було зареєстровано 30 летальних випадків серед осіб, які мали позитивний результат тесту на COVID-19. Усі померлі не мали профілактичних щеплень проти COVID-19 протягом останніх 12 місяців.

³ Інтенсивний показник захворюваності розраховано згідно з кількістю населення за даними Державної служби статистики України.

3. Лабораторні дослідження в системі рутинного епідеміологічного нагляду за ГРВІ

За результатами лабораторного дослідження зразків матеріалів від 3 471 пацієнта із закладів охорони здоров'я у 357 (10,3%) випадках визначено віруси респіраторної групи інфекцій (табл. 2). Віруси SARS-CoV-2 визначено у 319 випадках (89,4% усіх позитивних знахідок).

У 7 областях України та м. Київ серед 650 пацієнтів із підозрою на грип у 159 (24,5%) зразках матеріалів визначено фрагменти РНК вірусів грипу А не субтипованих, А(Н1)рdm09 та В.

Таблиця 2. Результати досліджень зразків матеріалів від пацієнтів закладів охорони здоров'я України за 9 тиждень 2024 року

Показник	Звітний тиждень	Усього від початку сезону
Кількість обстежених осіб на грип	650	9 443
Кількість позитивних результатів, абс. знач. (%)	159 (24,5)	2 607 (27,6)
А не субтипований	106	1 944
А(Н1)рdm09	16	471
А(Н3)	0	6
В	37	186
Кількість обстежених осіб на ГРВІ	3 471	63 986
Кількість позитивних результатів, абс. знач. (%)	357 (10,3)	12 549 (19,6)
Парагрип	1	49
Аденовіруси	6	201
RS-віруси	19	362
Риновіруси	9	134
Бокавіруси	0	19
Коронавіруси OC43, 229E, NL63, HKU1	0	3
Метапневмовіруси	3	36
SARS-CoV-2	319	11 745

4. Вакцинація проти грипу

За 9 тиждень 2024 року проти грипу вакциновано 3 051 особу, зокрема 2 149 — із груп медичного та епідемічного ризику (рис. 6).

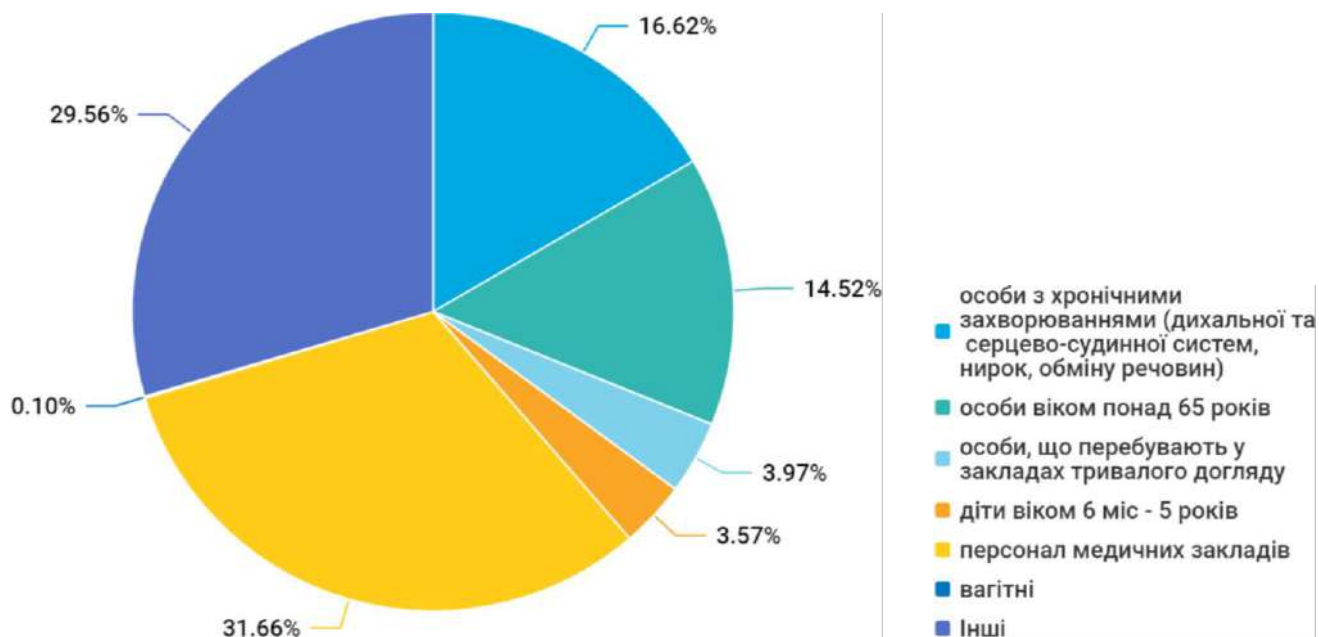

Рис. 6. Частка представників груп ризику, які отримали щеплення проти грипу, 9 тиждень 2024 року

За підсумками технічної консультації ВООЗ оголосила рекомендації щодо штамового складу вакцин проти грипу на сезон грипу 2024–2025 років у Північній півкулі.

Вакцини, вирощені у курячих ембріонах:

- вірус, подібний до A/Victoria/4897/2022 (H1N1)pdm09;
- вірус, подібний до A/Thailand/8/2022 (H3N2);
- вірус, подібний до B/Austria/1359417/2021 (лінія B/Victoria).

Вакцини, вирощені в культурі клітин, або рекомбінантні вакцини:

- вірус, подібний до A/Wisconsin/67/2022 (H1N1)pdm09;
- вірус, подібний до A/Massachusetts/18/2022 (H3N2);
- вірус, подібний до B/Austria/1359417/2021 (лінія B/Victoria).

Для чотиривалентних вакцин, вирощених у курячих ембріонах та у культурі клітин (рекомбінантних), рекомендовано виключити компонент лінії B/Yamagata, оскільки він більше не є виправданим. У чотиривалентних вакцинах компонент лінії B/Yamagata залишається незмінним:

- вірус, подібний до B/Phuket/3073/2013 (лінія B/Yamagata).

Аналіз даних дозорного епідеміологічного нагляду

1. Дозорний епіднагляд за грипоподібними захворюваннями

Дозорний епідеміологічний нагляд за грипом та ГРВІ (ДЕН) здійснюють у 12 регіонах України відповідно до географічного розподілу: північ — Київ, Суми та Чернігів, схід — Дніпро і Харків, південь — Запоріжжя й Одеса, захід — Львів, Рівне та Чернівці, центр — Кропивницький та Вінниця.

ДЕН забезпечують 15 закладів первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД) і 20 стаціонарних закладів охорони здоров'я (дозорні лікарні).

За інформацією, що надали 15 закладів ПМСД, протягом 9 тижня 2024 року зареєстровано 156 пацієнтів, клінічний стан яких підлягав визначенню випадку ГПЗ. Показник захворюваності серед дорослого населення становить 220,3 на 100 000, що на 26,8% більше показника попереднього тижня. Також, порівняно з минулим тижнем, збільшився показник захворюваності серед дітей віком до 17 років — на 2,6% і становить 347,3 на 100 000 населення.

З-поміж 156 пацієнтів із ГПЗ у 69 (44,2%) осіб було взято зразки матеріалів для тестування методом ПЛР на респіраторну групу інфекцій. За результатами лабораторного дослідження 69 зразків матеріалів у 27 (39,1%) випадках отримано позитивні результати, зокрема в 19 (70,4% позитивних знахідок) випадках визначено віруси грипу. У зразках матеріалів від пацієнтів із ГПЗ визначено віруси грипу А не субтиповані — у Дніпропетровській (2), Кіровоградській (1), Одеській (5), Сумській (1), Чернігівській (1) областях та м. Київ (2). У Львівській (1), Одеській (2) та Рівненській (2) областях визначено віруси типу В, у Харківській у двох випадках — віруси типу А(Н1)рdm09 (табл. 3).

З початку епідемічного сезону від 3 709 пацієнтів із ГПЗ лабораторно досліджено 1 667 (44,9%) зразків матеріалів, отримано позитивні результати у 650 випадках — 39% (рис. 7).

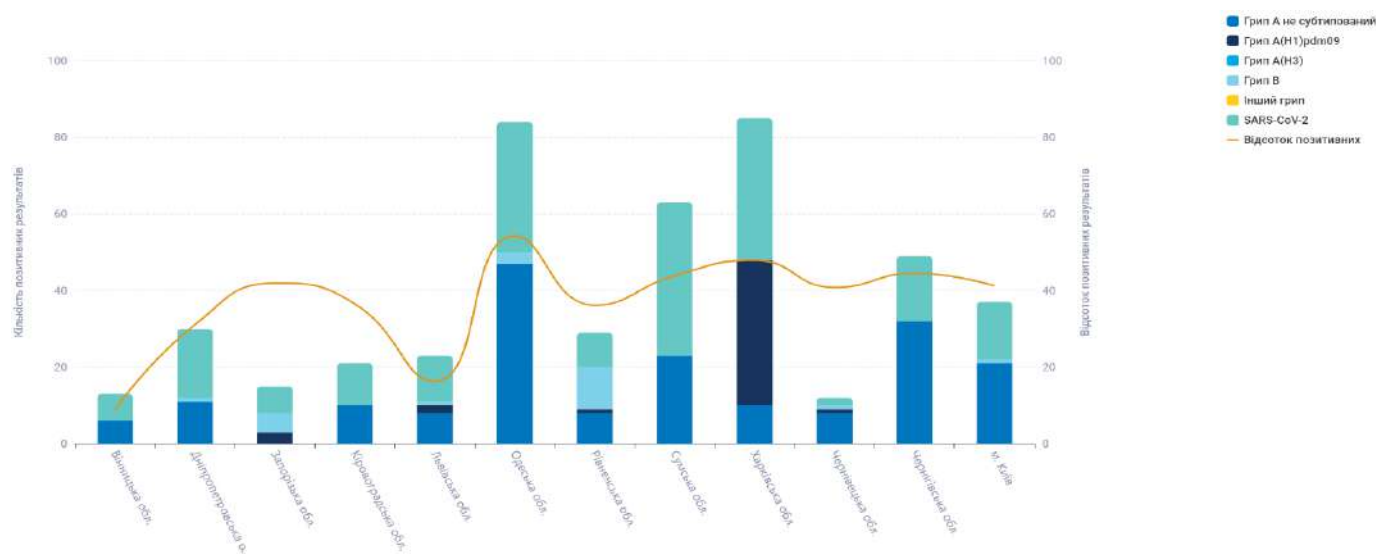

Рис. 7. Результати обстеження осіб із ГПЗ і частка отриманих позитивних результатів на грип та ГРВІ з початку епідемічного сезону 2023/2024, станом на 9 тиждень 2024 року

2. Дозорний епіднагляд за тяжкою гострою респіраторною інфекцією

За інформацією, що надали 20 дозорних лікарень, упродовж звітного тижня зареєстровано 186 пацієнтів, клінічний стан яких підлягав визначенню випадку ТГРІ, із них 98 (52,7%) — діти віком до 17 років. Пропорційний внесок ТГРІ до показника госпіталізації з усіх причин становить 3,4%.

З-поміж 186 випадків ТГРІ у 73 (39,2%) пацієнтів було взято зразки матеріалів для тестування методом ПЛР на респіраторну групу інфекцій. За результатами лабораторного дослідження 73 зразків матеріалів у 41 (56,2%) випадку отримано

позитивні результати, зокрема у 25 (61%) випадках визначено віруси грипу. Під час дослідження зразків матеріалів від пацієнтів із ТГРІ у Запорізькій (3) та Харківській (3) областях визначено віруси грипу типу A(H1)pdm09; у Рівненській — віруси типу В (1). Віруси грипу А не субтиповані визначено у Вінницькій (1), Запорізькій (1), Кіровоградській (2), Львівській (1), Одеській (2), Рівненській (5), Сумській (4) областях та м. Київ (2) (табл. 3).

З початку епідемічного сезону з-поміж 3 606 пацієнтів, клінічний стан яких відповідає ТГРІ, лабораторно досліджено 1 459 (40,5%) зразків матеріалів. Отримано позитивні результати на віруси респіраторної групи інфекцій у 650 (44,6%) випадках (рис. 8).

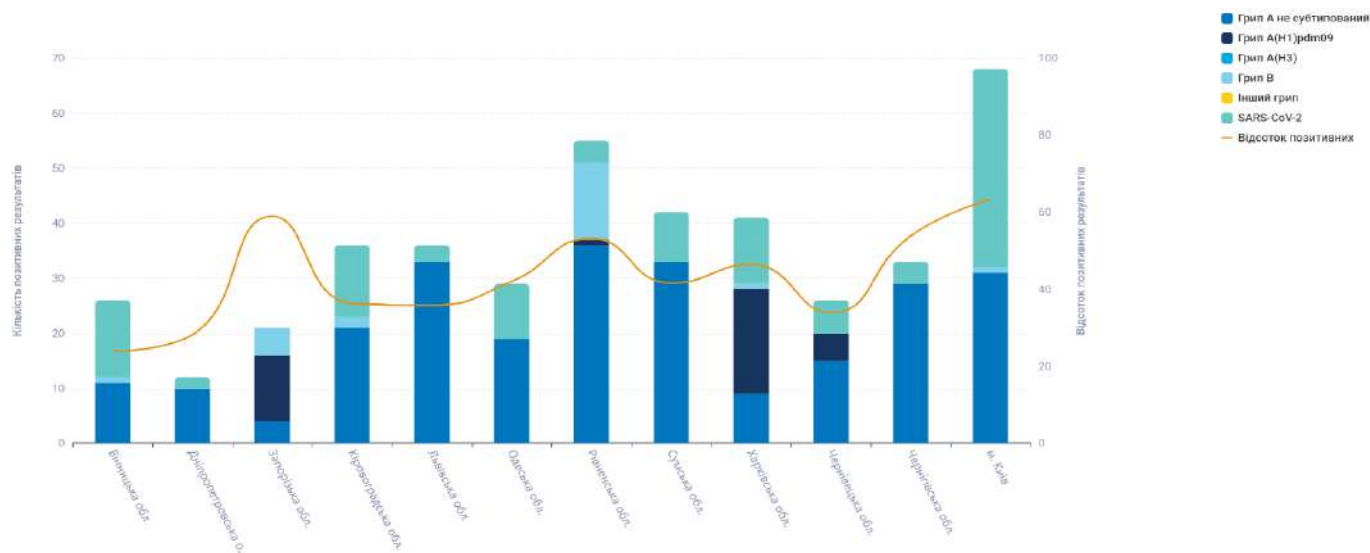

Рис. 8. Результати обстеження осіб із ТГРІ і частка отриманих позитивних результатів на грип та ГРВІ з початку епідемічного сезону 2023/2024, станом на 9 тиждень 2024 року

Таблиця 3. Результати досліджень зразків матеріалів із дозорних джерел за 9 тиждень 2024 року

Показники	Звітний тиждень		Усього за звітний тиждень	Сезон 2023/2024		Усього від початку сезону
	ГПЗ	ТГРІ		ГПЗ	ТГРІ	
Кількість досліджених зразків матеріалів	69	73	142	1 667	1 459	3 126
Кількість позитивних зразків, абс. знач. (%)	27 (39,1)	41 (56,2)	68 (47,9)	650 (39)	650 (44,6)	1 300 (41,6)
Кількість вірусів грипу, абс. знач. (% від позитивних)	19 (70,4)	25 (61)	44 (67,7)	252 (38,8)	312 (48)	564 (43,4)
А	14	24	38	229	288	517
А не субтиповані	12	18	30	184	251	435
А(Н1)pdм09	2	6	8	45	37	82
А(Н3)	0	0	0	0	0	0
В	5	1	6	23	24	47
Інші віруси респіраторної групи інфекцій, абс. знач. (% від позитивних)	8 (29,6)	16 (39)	24 (35,3)	398 (61,2)	338 (52)	736 (56,6)
Парагрип	2	1	3	32	20	52
Аденовіруси	1	6	7	61	73	134
RS-віруси	1	6	7	36	91	127
Риновіруси	2	0	2	38	23	61
Бокавіруси	0	0	0	6	5	11
Коронавіруси OC43, 229Е, NL63, HKU1	0	0	0	2	0	2
Метапневмовіруси	0	1	1	14	13	27
SARS-CoV-2	2	2	4	209	113	322